The Greek Review of Social Research

Vol 4 (1970)

4-5

The sociology and social psychology of disability and rehabilitation (Η κοινωνιολογία και η κοινωνική ψυχολογία της αναπηρίας και αποκαταστάσεως), υπό Κωνσταντίνας Σαφιλίου-Rothschild

Γ. Γεωργίου-Κωστακόπουλος

doi: [10.12681/grsr.515](https://doi.org/10.12681/grsr.515)

Copyright © 1970, Γ. Γεωργίου-Κωστακόπουλος

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Γεωργίου-Κωστακόπουλος Γ. (1970). The sociology and social psychology of disability and rehabilitation (Η κοινωνιολογία και η κοινωνική ψυχολογία της αναπηρίας και αποκαταστάσεως), υπό Κωνσταντίνας Σαφιλίου-Rothschild. *The Greek Review of Social Research*, 4, 273. <https://doi.org/10.12681/grsr.515>

ρεύνης, εξωπλισμένον με άσκήσεις κατά κεφάλαια προς έλεγχον της κατανοήσεως και άφομοιώσεως της προσφερομένης ύλης, και με βιβλιογραφίαν διά τους επιθυμούντας περαιτέρω ένημέρωσιν και έμβάθυνσιν εις τα προβλήματα, είναι δυνατόν να χαρακτηρισθῇ ως τὸ τελειότερον βοήθημα—εις τὴν γερμανικὴν τούλαχιστον βιβλιογραφίαν—διά τοὺς σπουδάζοντας τὴν Κοινωνιολογίαν καὶ τὸ πλεονάρααιτον ἐγκόλιον διά τοὺς ἀσχολουμένους με ἡ πειρικός έρευνας.

A. K. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

The Sociology and Social Psychology of Disability and Rehabilitation (Ἡ κοινωνιολογία καὶ ἡ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀναπηρίας καὶ ἀποκαταστάσεως), Ἡ Κωνσταντῖνα Σαφίλου-Rothschild, New York, Random House, 1970, 326 σελ.

Ἡ παλαιά μομφή τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον οἱ εὐρωπαϊκοὶ κοινωνιολόγοι εἰς τὴν ἀμερικανικὴν κοινωνιολογίαν, ὅτι δὲν ἀνέφερετο εἰς τὴν ἱστορίαν οὐτε εἰς τὴν πραγματικὴν κοινωνικὴν δομὴν καὶ ὅτι ἐξεδύλων ἀσθενεῖς ἐνδιαφέρον διά τὰς κοινωνικὰς συγκρούσεις, εἶναι σήμερον πλεονάνοποστον. Μία προσεκτικὴ παρατήρησις τῆς ἀμερικανικῆς κοινωνιολογίας ἐπιτρέπει εἰς τὸν μελετητὴν νὰ διαγνώσῃ μίαν βαθειὰ ἀνησχίαν, ἐρημύσαν, ἐξ ἄλλου, τὴν ἀνησχίαν τῆς ἀμερικανικῆς κοινωνίας ἐνάντιον τῆς ἀπειλῆς τὴν ὁποίαν προκολλοῦν διά τὸ κοινωνικὸν σῶμα ἡ κοινωνικο-ἐθνικὴ ποικιλία καὶ ἡ ὑπερπληθὺς τῶν τεχνικῶν ἐπιτυχιῶν. Ἠδη ἀπὸ τοῦ 1920, ἡ ἀμερικανικὴ κοινωνιολογία ἐνέκυψε εἰς τὴν ἑρμηνείαν προβλημάτων ὅν αἰ διανοητικὰ διαταραχαί, τὰ νεανικὰ παραστρατήματα, τὸ ἔγκλημα, ἡ ἀποκτονία, ἡ ἀποδιοργάνωσις τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, κτλ.

Ἡ κυρία Σαφίλου-Rothschild ἀποτελεῖ γνήσιον ἐκφραστὴν αὐτῆς τῆς κοινωνιολογίας. Εὐρὺς κύκλος σπουδῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἐκτεταμένη ἐπιστημονικὴ δραστηριότης εἰς τὸν τομέα τῆς ἐφηρμοσμένης κοινωνιολογίας καὶ διδασκαλία εἰς διάφορα ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια, συγκροτοῦν τὴν ἐπιστημονικὴν δράσιν τῆς. Ἀπὸ δεκαετίας ἐρευνᾷ ἐμπειρικῶς, εἰς πλείστας γεωγραφικὰς περιοχάς, διάφορα κοινωνικὰ προβλήματα, με ὅπλισμα τῆς μίαν θετικὴν ὑπόδομην, ἰσχυρὸς ἐνισχυόμενὴν ὑπὸ μαθηματικῶν τρόπων σκέψεως. Αἱ περισσότεραι τῶν μέχρι τοῦδε ἐργασιῶν τῆς ἀποβλέπουσι εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀνθρώπινων γεγονότων. Ἀποσπᾷ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ «πρωταρχικοῦ» τὰ θεατὰ στοιχεῖα, τοὺς «δεκτικὰς», τὸν ὁποῖον ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἐξωτερικῆς συμπεριφορᾶς καὶ τὸν ἐσωτερικὸν διαθέσεων, ἀλλὰ καὶ τὸν σχέσεων καὶ τὸν μεταβολῶν, τὸν ὁποῖον μετρεῖ τὴν συγχύσιν. Εἰς τὸ πέραν τὸν πολλὰ πλὴν ἐμπειρικῶν ἐρευνῶν τῆς καθορθῶν νὰ διαμορφώσῃ ὑποθέσεις ἐπὶ τῆς ὕψης τῶν ὑπὸ

ἐξέτασιν φαινομένων. Ἡ ἱατρικὴ κοινωνιολογία, ἡ κοινωνιολογία τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ κοινωνιολογία τῆς ἀναπηρίας τῆς ἀποκαταστάσεως εἶναι οἱ εἰδικότεροι κλάδοι ἐντὸς τῶν ὁποίων δρᾷ ἡ Σαφίλου-Rothschild.

Εἰς τὸ πρόσφατον βιβλίον τῆς «Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως» ἡ Κα Σαφίλου ἐπιχειρεῖ νὰ διαφωτίσῃ τὰς σχέσεις μεταξύ ἀνὰ πᾶσαν καὶ κοινωνίας. Ἡ συνεχὴς μειουμένη πιθανότης θανάτου ἀπὸ ἀσθενείας, πολέμου καὶ ἀτυχῆματα καὶ ἡ συνεχὴς αὐξανόμενη πιεστικὴ ἐπιβίωσις ἀνὰ πᾶσαν ὅλων τῶν μορφῶν, ὡς καὶ ἡ ταχεῖς ἀνάπτυξις τῆς ἱατρικῆς τεχνολογίας, καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν συστηματικὴν μελέτην τῶν κοινωνικο-ψυχολογικῶν πτυχῶν τῆς ἀναπηρίας καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου (Ἡ κοινωνικὴ ἀντιμετώπισις τῆς ἀναπηρίας) ἐξετάζεται ὁ ἄρρωστος καὶ ὁ ἀνὰ πᾶσαν ἄνθρωπος, ἱστορικῶς, εἰς τὰς διαφόρους χώρας, ὡς καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίζεται τὸ πρόβλημα. Ἀκολουθεῖ ἐρευνᾶται ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον προγραμματίζεται ἡ ἀποκατάστασις εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ τὸν Καναδᾶν καὶ ἐξιολογεῖται ἡ ἐπάρκεια τῶν ἐφαρμοζομένων προγραμμάτων ἀναπηρίας.

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον (Σταδιοδρομία τοῦ ἀνὰ πᾶσαν) παρακολουθοῦνται τὰ διαδοχικὰ στάδια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνὰ πᾶσαν, ἀπὸ τῆς ὕγιος καταστάσεως τοῦ μέχρι τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀναπηρίας τῆς, ἡ ἀποκατάστασις τοῦ καὶ ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον οὗτος δύναται νὰ διαδραματίσῃ εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Τὸ τρίτον κεφάλαιον (Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀναπηρίας) βασίζεται εἰς τὰ πορίσματα τῆς ἱατρικῆς κοινωνιολογίας, τῆς κοινωνικῆς ψυχολογίας, τῆς ψυχιατρικῆς καὶ τῆς κοινωνιολογίας. Ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἀναπηρίας διωπλιστοῦν ἡ θεραπευτικὴ ἐπίδρασις τῆς ἀναπηρικῆς καταστάσεως ἐπὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ πάσχοντος, ἐπὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ, ὡς καὶ ἐπὶ τὸν εὐρύτερον πλαίσιον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ συστήματος τῆς χώρας τοῦ.

Εἰς τὸ τέταρτον κεφάλαιον (Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς ἀποκαταστάσεως) ἐξετάζεται ἡ ἀποκατάστασις: εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς προσωπικότητος, εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ πέμπτον κεφάλαιον (Ἀναπηρία καὶ ἐργασία) θίγει κυρίως τὸ θέμα τῆς κατὰ τὴν ἐργασίαν παρατηρουμένης συγχύσεως ἀνὰ πᾶσαν καὶ προτείνει λύσεις διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν ἀνὰ πᾶσαν τῆς κατωτέρως κοινωνικῆς τάξεως. Πάντοτε κουρασμένοι, μόνον, ἀπογοητευμένοι, διότι συνειδητοποίησαν τὰς περιορισμένας πλεονάνοπιότητάς τῶν εἰς τὴν κοινωνίαν, οἱ παχὺοὶ ἀνὰ πᾶσαν δυστυχοῦν ὑπὸ τὰ ὅμματα μὲν ἀνίκανον νὰ τοὺς ἐννοήσῃ κοινωνίας.

Εἰς τὸ ἕκτον κεφάλαιον (Ὁ ἐπιτυχὴς ἀποκατασταθεὶς ἀνὰ πᾶσαν) ἡ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὸ ποσοστὸν τῶν ἐπιστεφόνων εἰς τὴν ἐργασίαν, ἐνθὺ τὸ ἔβδωμον κεφάλαιον (Μετά τὴν ἀποκατάστασιν) διερευνᾷ τὸν ρόλον τοῦ ἱατροῦ, ὁ ὁποῖος φθάει πολὺ πέραν τῆς θεραπείας, τοῦ δικηγόρου, ὡς ἐχθροῦ ἢ φίλου, τοῦ ἐργοδότου, τοῦ ἐπαγγελματικοῦ συμβούλου εἰς τὴν ἀσφάλειαν κατὰ τὸν ἀτυχήματι, καὶ τὸν ἐργατικὸν συνδικάτον εἰς τὴν προσπάθειαν τῶν ἀνὰ πᾶσαν. Ἡ οἰκογενεὶα διαδραματίζει ὕψιστον ρόλον εἰς τὴν μετὰ τὴν ἱατρικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνὰ πᾶσαν σταδιοδρομίαν αὐτοῦ. Ἡ συγγραφεὺς προτείνει βασικάς λύσεις ὡς πρὸς τὸν ρόλον τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀνὰ πᾶσαν.

Εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον (Προτάσεις καὶ προβλέψεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀναπηρίαν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν εἰς τὸ μέλλον) ἐπιχειρεῖται μία σκιαγραφία βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνὰ πᾶσαν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἐπιτυχερότερα ἐνσωματωθεῖ τῶν εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Εἰς τὸ βιβλίον διευρύνονται καὶ τροποποιεῖται δύο κοινωνιολογικὰ θεωρία ἀφορῶσαι εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀπόκλισην (Social Deviation) καὶ τὰς κοινωνικὰς κινήσεις (Social Movements). Τοῦτο γίνεται ἀπὸ τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις τῆς ἀναπηρίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀντιστοίχως. Ἐπίσης δύο ἐπὶ μέρους κοινωνικο-ψυχολογικὰ θεωρία, ἡ τῆς αὐτοαντιλήψεως (Selfconcept) καὶ ἡ τῆς ἀποξενώσεως (Alienation), ἐφαρμόζονται με ἐπιοικοδομητικὰς τροποποιήσεις.

Τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον ἀποτελεῖ ἐπιτυχὴ ἀπόπειραν συνθέσεως πορισμάτων κοινωνιολογικῶν μελετῶν με μελέτας καὶ ἐμπειρίας ἐφηρμοσμένης ἐπιστημῶν, ὡς τῆς ἱατρικῆς, τῆς κοινωνικῆς λειτουργίας καὶ τῆς φυσιοθεραπευτικῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν συστηματικῆς διευρύνσεως καὶ ἐπεκτάσεως ὁριστάμενων κοινωνιολογικῶν θεωριῶν.

Εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς αὐτῆς ἡ συγγραφεὺς συμπεραίνει ὅτι μία στενὴ καὶ εἰλικρινὴς συνεργασία μεταξύ κοινωνιολόγων, κοινωνικῶν μεταβολῶν, ἱατρῶν (ἰδίᾳ τὸν εἰδικὸν ἐπὶ τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῆς ὀρθοπεδικῆς), κοινωνικῶν λειτουργῶν, φυσιοθεραπευτῶν, κτλ., διὰ τῆς διεξαγωγῆς νέων σημαντικῶν ἐρευνῶν καὶ καταλλήλων θεωρητικῶν συνθέσεων, ὡς ἐχθὺ ὡς ἀποτελέσματα τὴν ἐξεύρεσιν λύσεων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνὰ πᾶσαν καὶ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἀλόγως ἱκανοὶ πρὸς παραγωγήν κοινωνικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἔργου.

Διὰ τοὺς ἑλλήνας κοινωνιολόγους καὶ τοὺς ἀσχολουμένους με τὸν ἀνὰ πᾶσαν τὸ βιβλίον τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν προτροπὴν πρὸς νέας κοινωνιολογικὰς ἐρευνας, συνδυαζομένας πρὸς τὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα ὁρίσμενων κλάδων τῶν ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν.

Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ